

Instrukcja zabezpieczenia prac niebezpiecznych pożarowo.

ODPIS

I. Cel i zakres obowiązywania instrukcji.

1. Instrukcja ma na celu określenie obowiązków pracowników w zakresie bezpieczeństwa pożarowego przy wykonywaniu prac pożarowo niebezpiecznych.
2. Pod pojęciem prac niebezpiecznych pożarowo należy rozumieć wszelkie prace nie przewidziane normalnym tokiem pracy lub prowadzone poza wyznaczonymi do tego celu miejscami jak:
  - prace remontowo-budowlane związane z użyciem ognia otwartego, prowadzone wewnątrz obiektu, na przyległym do niego terenie, w sąsiedztwie składowanych materiałów palnych lub palnych elementów konstrukcyjnych budynku,
  - prace związane ze stosowaniem gazów, cieczy i pyłów palnych,
  - prace prowadzone w strefach zagrożonych wybuchem np. w pomieszczeniach i urządzeniach, w których prowadzone były wcześniej prace z użyciem gazów, cieczy lub pyłów palnych.

2.1. Do prac niebezpiecznych pożarowo zaliczyć należy w szczególności:

- a) wszelkie prace z otwartym ogniem np.
  - spawanie, cięcie gazowe i elektryczne, zgrzewanie i lutowanie,
  - podgrzewanie instalacji, urządzeń, zaworów,
  - podgrzewanie klejów, lepiku, smoły itp.
  - rozpalanie ognisk,
  - używanie materiałów pirotechnicznych, wybuchowych itp.
- b) wszelkie prace związane ze stosowaniem cieczy, gazów i pyłów, przy których mogą powstawać mieszaniny wybuchowe np.:
  - przygotowanie do stosowania gazów, cieczy i pyłów,
  - stosowanie cieczy i innych substancji do malowania, klejenia, mycia, nasycania itp.
  - suszenie z udziałem cieczy i innych substancji palnych,
  - usuwanie pozostałości tych substancji z elementów konstrukcyjnych budynków, maszyn, urządzeń i stanowisk pracy.

II. Zasady organizacyjne przy ustalaniu zabezpieczeń przeciwpożarowych prac niebezpiecznych pożarowo.

1. Prace niebezpieczne pożarowo mogą być wykonywane na terenach, w obiektach i pomieszczeniach Politechniki Rzeszowskiej tylko pod warunkiem spełnienia wymagań z zakresu ochrony przeciwpożarowej obowiązujących przed, w trakcie ich wykonywania oraz po zakończeniu prac.
2. Wymagania, o których mowa poniżej ustalane są komisyjnie, każdorazowo przed rozpoczęciem prac w oparciu o postanowienia niniejszej instrukcji oraz przepisów szczegółowych obowiązujących w przedmiotowej sprawie.
3. Zasady działania komisji, o której mowa w pkt 2:
  - a) skład osobowy komisji stanowią:

- zarządzający obiektem Dziekan Wydziału, kierownik innej komórki organizacyjnej lub osoba przez niego upoważniona na piśmie - przewodniczący komisji.
- specjalista ds. ochrony przeciwpożarowej - członek komisji,
- kierownik (właściciel) grupy firmy wykonującej prace - członek komisji.

Skład komisji może być rozszerzony o inne osoby.

- b) pracę komisji organizuje jej przewodniczący,
  - c) ze swoich prac komisja sporządza „protokół zabezpieczenia przeciwpożarowego prac niebezpiecznych pożarowo” wg załączonego wzoru Nr 1,
  - d) po wykonaniu zabezpieczeń określonych w protokole, przewodniczący komisji wydaje grupie firmie wykonującej prace pisemne zezwolenie na ich rozpoczęcie wg wzoru Nr 2,
  - e) do obowiązku przewodniczącego należy zorganizowanie i zapewnienie dozoru prac zgodnie z ustaleniami protokołu zabezpieczenia ppoż. prac,
  - f) dokumentację zabezpieczenia przeciwpożarowego prac niebezpiecznych pożarowo przechowuje przewodniczący komisji.
4. Odstąpienie od zasad działania określonych w punkcie 2 i 3 jest możliwe jedynie w przypadku wykonywania prac awaryjnych, gdy utworzenie komisji w składzie o którym mowa w punkcie 3 jest niemożliwe. Ustalenie sposobu zabezpieczenia prac w takim przypadku spoczywa na zarządzającym obiektem lub osobie przez niego upoważnionej i osobie kierującej wykonywaniem prac. Zasady bezpieczeństwa pożarowego mogą być w tym przypadku określone ustnie. Powyższe nie zwalnia osób wykonujących i nadzorujących prace pożarowe niebezpieczne od przestrzegania postanowień niniejszej instrukcji zawartych w punktach III, IV i V.
  5. Zabezpieczenie przeciwpożarowe placów budów przejmowanych przez wykonawców inwestycji realizowanych w Politechnice Rzeszowskiej należy do wykonawców tych inwestycji. Umowy ogólne zawierane z wykonawcami inwestycji powinny zawierać stosowne postanowienia w tej sprawie, w tym również w sprawie przestrzegania przepisów dotyczących zabezpieczenia ppoż. prac pożarowe niebezpiecznych.

III. Wytyczne zabezpieczenia prac niebezpiecznych pożarowo.

1. Niedopuszczalne jest jednoczesne prowadzenie prac niebezpiecznych pożarowe jak: spawanie, cięcie mechaniczne lub szlifowanie powodujące iskrzenie itp. w pomieszczeniach, w których (lub sąsiadujących z nimi) wykonywane są prace z zastosowaniem materiałów palnych, polegające w szczególności na:
  - klejeniu, malowaniu lub myciu z zastosowaniem cieczy łatwo zapalnych,
  - szlifowaniu, np. cyklinowanie powierzchni wykonanych z materiałów palnych,
  - zakładaniu palnych izolacji oraz prowadzeniu robót wykończeniowych np. montowanie wyposażenia wewnątrz przy zastosowaniu materiałów palnych.
2. Przygotowanie budynku, pomieszczenia, urządzenia, instalacji do prowadzenia prac niebezpiecznych pożarowe polega w szczególności na:
  - oczyszczeniu pomieszczeń lub miejsc, gdzie będą wykonywane prace z wszelkich palnych materiałów i zanieczyszczeń,
  - odsunięciu na bezpieczną odległość od miejsca prowadzenia prac wszelkich przedmiotów palnych lub znajdujących się w palnych opakowaniach,
  - zabezpieczeniu przed działaniem temperatury np. odprysków spawalniczych materiałów których usunięcie na bezpieczną odległość nie jest możliwe, przez osłonięcie ich np. kocami gaśniczymi, arkuszami blachy itp.,

- sprawdzeniu, czy znajdujące się w sąsiednich pomieszczeniach materiały lub przedmioty podatne na zapalenie wskutek przewodnictwa cieplnego bądź odprysków spawalniczych nie wymagają lokalnych zabezpieczeń,
  - uszczelnieniu materiałami niepalnymi wszelkich przelotowych otworów instalacyjnych, kablowych, wentylacyjnych itp. znajdujących się w pobliżu miejsca prowadzenia prac,
  - zabezpieczeniu przed rozpryskami spawalniczymi lub uszkodzeniami mechanicznymi kabli, przewodów elektrycznych, gazowych oraz instalacji z palną izolacją, o ile znajdują się w zasięgu zagrożenia spowodowanego pracami niebezpiecznymi pożarowe,
  - sprawdzeniu czy w miejscach planowanych prac lub pomieszczeniach sąsiednich nie prowadzono w ostatnim czasie prac malarskich, lub innych, przy użyciu substancji łatwo zapalnych,
  - przygotowaniu w miejscu wykonywania prac sprzętu i materiałów służących do ich zabezpieczenia m.in. napełnionych wodą metalowych pojemników na rozgrzane odpadki elektrod, drutu spawalniczego itp. materiałów osłonowych i izolacyjnych niezbędnych do zabezpieczenia prac. niezbędnego sprzętu pomiarowego np. do pomiaru stężeń par i gazów palnych i wybuchowych, podręcznego sprzętu gaśniczego itp.,
  - zapewnieniu stałej drożności dróg i wyjść ewakuacyjnych z miejsc prowadzenia prac niebezpiecznych pożarowo.
3. Przy wykonywaniu prac niebezpiecznych pożarowo przy użyciu cieczy, gazów i pyłów mogących tworzyć z powietrzem mieszaniny wybuchowe, należy przestrzegać następujących zasad:
- dążyć do zmniejszania lub eliminowania stref zagrożonych wybuchem przez wentylowanie (mechaniczne, grawitacyjne), lub przewietrzanie pomieszczeń,
  - na stanowiskach pracy mogą znajdować się stosowane tam ciecze, gazy i pyły palne w ilości niezbędnej do prowadzenia prac z zapasem umożliwiającym ciągłość pracy,
  - zapas substancji znajdującej się na stanowisku pracy powinien być przechowywany w niepalnych lub innych dopuszczonych, szczelnych opakowaniach,
  - pozostawianie opróżnionych opakowań na stanowisku pracy jest zabronione,
  - po zakończeniu prac wszystkie naczynia wanny i pojemniki należy szczelnie zamknąć lub zabezpieczyć w inny sposób przed emisją do otoczenia znajdujących się w nich substancji tworzących z powietrzem mieszaniny wybuchowe,
  - ciecze, gazy i pyły oraz ich pozostałości nie powinny zalegać na urządzeniach, stanowiskach, w przewodach wentylacyjnych i na podłożu,
  - prace w pomieszczeniach, w których wcześniej wykonywano inne prace związane z użyciem łatwopalnych cieczy lub palnych gazów, mogą być prowadzone wyłącznie po uprzednim pomiarze stężeń par cieczy lub gazów w pomieszczeniu i stwierdzeniu nie przekroczenia 10° o ich dolnej granicy wybuchowości.
4. Miejsce wykonywania prac niebezpiecznych pożarowe należy wyposażać w podręczny sprzęt gaśniczy, w ilości i rodzaju umożliwiającym likwidację możliwych źródeł pożaru.
5. Po zakończeniu prac niebezpiecznych pożarowe w budynku, pomieszczeniu, a także w pomieszczeniach sąsiednich należy przeprowadzić dokładną kontrolę mającą na celu stwierdzenie, czy nie pozostawiono zarzewi ognia w rejonie prowadzenia prac, czy nie występują jakiegokolwiek objawy pożaru oraz czy sprzęt używany podczas prac np. sprzęt spawalniczy został zdemonstrowany, odłączony od źródeł zasilania i zabezpieczony przed dostępem osób postronnych. Kontrolę taką należy ponowić po upływie 4-ch godzin, a w razie konieczności po 8-miu godzinach licząc od czasu zakończenia prac niebezpiecznych pożarowe.
6. Prace niebezpieczne pożarowo powinny być wykonywane wyłącznie przez osoby do tego upoważnione, posiadające odpowiednie kwalifikacje a używany sprzęt powinien być sprawny technicznie i zabezpieczony przed możliwością spowodowania pożaru.

7. Butle z gazami technicznymi mogą znajdować się na terenie obiektu wyłącznie w okresie wykonywania prac i pod stałym nadzorem.

IV. Obowiązki osób nadzorujących prace niebezpieczne pożarowo.

Osoba, która została upoważniona przez właściwego kierownika komórki organizacyjnej do sprawowania nadzoru nad przebiegiem prac niebezpiecznych pożarowo, powinna w szczególności:

- dopilnować, aby przed przystąpieniem do prac niebezpiecznych pożarowo wykonane zostały wszystkie zalecenia w zakresie zabezpieczenia obiektu, pomieszczenia, czy stanowiska pracy zawarte w „protokole zabezpieczenia przeciwpożarowego prac” lub „zezwoleniu na rozpoczęcie prac”,
- sprawdzać zabezpieczenie przeciwpożarowe stanowisk prac niebezpiecznych pożarowo oraz wydawać polecenia gwarantujące natychmiastową likwidację stwierdzonych niedociągnięć,
- wstrzymać prace z chwilą stwierdzenia sytuacji stwarzających niebezpieczeństwo powstania pożaru, do czasu usunięcia występujących nieprawidłowości, brać udział w kontroli stanowisk, pomieszczeń lub budynku po zakończeniu prac niebezpiecznych pożarowo.

V. Do obowiązków wykonawcy prac niebezpiecznych pożarowo należy w szczególności:

- sprawdzenie, czy sprzęt i narzędzia są sprawne i należyście zabezpieczone przed możliwością zainicjowania i rozprzestrzeniania pożaru,
- ścisłe przestrzeganie zaleceń zawartych w „protokole zabezpieczenia przeciwpożarowego” i „zezwoleniu na prowadzenie prac”,
- znajomość przepisów przeciwpożarowych, obsługi podręcznego sprzętu gaśniczego oraz zasad postępowania w przypadku powstania pożaru,
- wyposażenie stanowisk pracy prowadzących prace niebezpieczne pożarowo w podręczny sprzęt gaśniczy i sprawdzenie przed rozpoczęciem pracy, czy sprzęt ten znajduje się w wyznaczonym miejscu,
- sprawdzenie przed przystąpieniem do pracy, czy zostały wykonane wszystkie zabezpieczenia przewidziane dla danego rodzaju prac niebezpiecznych pożarowo,
- ścisłe przestrzeganie wytycznych zabezpieczenia, ustalonych dla danego rodzaju prac niebezpiecznych pożarowo,
- poinstruowanie pracowników wykonujących prace niebezpieczne pożarowo o obowiązkach i wymaganiach przeciwpożarowych dla realizowanego rodzaju prac,
- przerwanie pracy w przypadku stwierdzenia sytuacji lub warunków zagrażających powstaniem pożaru lub jego rozprzestrzenieniem oraz zgłoszenia tego faktu przełożonemu,
- informowanie bezpośredniego przełożonego o zakończeniu prac niebezpiecznych pożarowo, a także o ewentualnych przypadkach powstania pożaru ugaszonego w czasie prac,
- dokładne sprawdzenie po zakończeniu pracy poszczególnych stanowisk pracy ich otoczenia w celu stwierdzenia, czy podczas prac nie zainicjowano pożaru,
- wykonywanie wszelkich poleceń przełożonych i organów kontrolnych w sprawach związanych z zabezpieczeniem przeciwpożarowym prac.